

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐที่มีต่อวิถีชีวิต
ของผู้คนในชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้เขียน นายสมเกียรติ วงศ์เสริมทรัพย์

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2550

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณีย์ ทองใหญ่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนเกาะเกร็ด ในด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และผลกระทบในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาในลักษณะของการวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและใช้การสัมภาษณ์สำหรับผู้ที่มีบทบาทในการบริหารและประชากรเกาะเกร็ด จำนวน 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ อดีตจะอยู่กันอย่างเรียบง่าย เจียบสงบ มีผู้คนน้อย ไม่พลุกพล่าน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่อยู่กันเป็นครอบครัว มีการพึ่งพาอาศัยกัน พบว่า หลังจากเกาะเกร็ดกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวผู้คนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป โดยหันมาทำงานนอกบ้านแทนเกษตรกรรม เช่น ทำของที่ระลึกและหัตถกรรมต่าง ๆ และสินค้า OTOP จำหน่าย ให้กับผู้ที่มาเที่ยวเกาะเกร็ด

2. สาธารณูปโภคในเกาะเกร็ด จะมีการใช้น้ำบาดาล น้ำฝนในอุปโภคบริโภค เพราะน้ำประปายังไม่มาใช้ และถนนหนทางยังไม่ดีเท่าที่ควร พบว่า ปัจจุบันมีการเปิดแหล่งท่องเที่ยวได้มีหน่วยงานของรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาด้านระบบ สาธารณูปโภคต่างให้ดีขึ้น

3. การประกอบอาชีพ ในอดีตชุมชนเกาะเกร็ด จะมี 2 เชื้อชาติ ไทยและมอญ คนไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ส่วนคนเชื้อสายมอญมักประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา พบว่า ปัจจุบันนี้คนไทยและคนมอญในชุมชนเกาะเกร็ดได้หันมาประกอบอาชีพค้าขายต่าง ๆ เช่น อาหาร ของที่ระลึกที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาขนาดเล็ก เป็นต้น

4. ขนบธรรมเนียมประเพณี อดีตที่ผ่านมา ประเพณีไทย-มอญ ร่วมกันจัดงาน ประเพณีกัน เพราะมีบางอย่างประเพณีชาวมอญกับชาวไทยเหมือนกัน เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ประเพณีของชาวมอญ เช่น ประเพณีกำดัน โป้ ประเพณีตัดขาดทางน้ำ และประเพณีอื่น ๆ พบว่า ในปัจจุบันยังมีบางประเพณี บางประเพณีไม่มีแล้ว

5. อาหารการกิน วิถีชีวิตในการรับประทานอาหาร ของคนในชุมชนจะเป็นอาหารแบบดั้งเดิมเฉพาะกลุ่มในชุมชน เช่น ทอดมันหน่อกล้วย ข้าวแช่ เป็นต้น พบว่า ปัจจุบันก็ยังมีอาหารแบบดั้งเดิมบางอย่างก็ไม่มีแล้ว ทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นลองชิมกัน

6. มลพิษทางเสียง ชุมชนเกาะเกร็ดในอดีต เงียบสงบ ไปไหนมาไหนก็ส่วนใหญ่จะเป็นการเดิน ส่วนสัญจรทางน้ำใช้เรือพายเป็นส่วนใหญ่ พบว่า เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสภาพบรรยากาศของชุมชนได้เปลี่ยนไป เนื่องจากมีการนำเอาสิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามา เช่น รถมอเตอร์ไซด์ และรถจักรยาน เรือยางยาว เรือข้ามฟาก มาบริการให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้ผู้คนในชุมชนได้รับผลกระทบทางเสียงเพิ่มขึ้น

7. มลพิษน้ำเสีย คลองเกาะเกร็ด น้ำในคลองจะไม่มีกลิ่นเหม็น เพราะได้ไหลผ่านแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า ปัจจุบันเกาะเกร็ดเปลี่ยนไป คลองเกาะเกร็ดก็ยังคงสภาพเดิมไม่แตกต่างจากเมื่อก่อน

8. ปัญหาขยะมูลฝอย อคติขยะมูลฝอยในชุมชนจะดำเนินการกำจัด โดยวิธีการฝังหรือเผา พบว่า ปัจจุบันนี้มีขยะมูลฝอยจำนวนมากขึ้น สาเหตุมาจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือจัดเก็บขยะมูลฝอย

9. การปรับปรุง แก้ไข ในผลกระทบด้านต่าง ๆ พบว่า ประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ดมีความต้องการให้ชีวิตความเป็นอยู่เหมือนเดิมดังอดีตที่ผ่านมา ทางประเพณี อาหารการกิน และประกอบอาชีพ อยากให้มีการอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็น ได้รู้จัก ในด้านของสาธารณูปโภคควรปรับปรุงถนนหนทางกว้างขึ้น ส่วนสภาพแวดล้อมของเสียง ควรปรับปรุงทางด้านรถยนต์ไร้ไซค์ เรือต่าง ๆ ต้องให้ปรับปรุงเครื่องยนต์ให้เบาลง จะได้ไม่รบกวนผู้คนในชุมชน ทางด้านขยะมูลฝอย ควรมีการจัดเก็บขยะให้เป็นที่เป็นทาง มีการประชาสัมพันธ์ และเพิ่มถังขยะมากขึ้น

The findings are as follows:

1. In regard to the way of life, people in the past had a very quiet and simple life. There were not many people, and so it was not crowded. People worked as farmers, living in families and dependent on one another. Later, since Ko Kret became a tourist attraction, the way of life of people in the community changed. People are working outside their homes instead of working as farmers. They make souvenirs, handicrafts and OTOP products, and sell them to tourists.

2. In regard to infrastructure, in the past Ko Kret used underground water and rain water for consumption because there was no piped water. The roads in the past were not well maintained. However, nowadays government agencies have developed the infrastructure in Ko Kret to make it more suitable as a tourist attraction.

3. In regard to occupations, in the past the two nationalities living in Ko Kret, Thai and Mon, engaged in different kinds of work. The Thais were farmers working in rice fields and fruit orchards; the Mon made earthenware. At present both the Thais and the Mon in Ko Kret engage in an array of different types of work, including working as food vendors and sellers of earthenware souvenirs.

4. In regard to customs and traditions, in the past the Thais and the Mon cooperated in organizing festivals because they shared traditions such as those revolving around Songkran and Loy Krathong. Some past Mon customs

were the tradition of placing long poles to support the Bodi tree, the tradition of offering food to Buddhist monks in boats, and others. But some customs are still extant, while others have disappeared.

5. In regard to food, local people consume indigenous foods. These include fish cakes mixed with kala stems cut into flat pieces and cooked white rice soaked in water, etc. Certain kinds of foods have disappeared, but some are still there for tourists to try.

6. In regard to noise pollution, in the past Ko Kret was quiet. People mostly walked from place to place or paddled their boats in the waterways. When Ko Kret became a tourist attraction, the environment changed. Means of transportation such as motorcycles, bicycles, long-tailed boats, and boat taxis are provided for tourists with the upshot that the local people are more affected by noise pollution.

7. In regard to water pollution, Ko Kret Canal will not become polluted because it flows into the Chao Phraya River. Although Ko Kret has changed, Ko Kret Canal remains the same.

8. In regard to waste disposal, in the past local people got rid of their waste by burying or burning it. The amount of waste has increased nowadays because of the influx of large numbers of tourists. However, government officials have helped in eradicating waste.

9. In regard to improvements and rectifying deleterious effects, it was

found that local people in the Ko Kret community would like for their way of life to resemble that of the past. They would like to preserve their traditions, foods, and occupations for the next generation. In regard to infrastructure, they would like to have wider roads. In regard to noise pollution, motorcycles and all types of boats should have engines generating less noise in order to avoid disturbing the local people. In regard to waste, places should be distinctively allocated for waste. Publicity regarding the problem of waste control should be more extensive and more waste baskets should be provided.